

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA: Prapovijest i Stari vijek

ŠKOLSKA GODINA: 2014. / 2015.

Šibenik, 13. – 15. travnja 2015.

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitupisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk.g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora.

1. Sjedište provincije Druge Panonije (Pannonia Secunda) bio je grad:

A. Sirmij

1	
----------	--

B. Siscija

C. Cibale

D. Mursa

2. U kasno doba Rimskog Carstva bio je popularan kult boga Mitre podrijetlom iz:

A. Partije

1	
----------	--

B. Sirije

C. Perzije

D. Fenikije

3. Godine 40. pr. Kr. trijumviri su dogovor o podjeli države postigli u:

A. Rimu

1	
----------	--

B. Tarentu

C. Ostiji

D. Brundiziju

4. Veliku pobunu robova koja je izbila na Siciliji 136. g. pr. Kr. vodio je:

A. Kriks

1	
----------	--

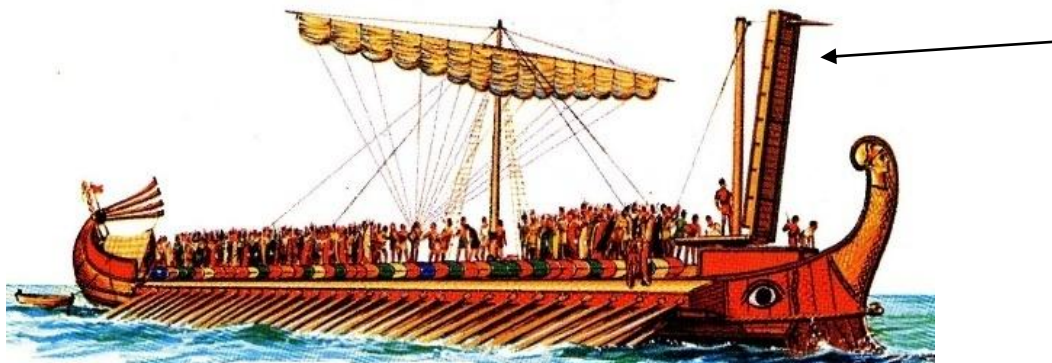
B. Spartak

C. Eun

D. Farnak

5. Pokretni most (označeno strjelicom) kojega su rimske lađe tijekom bitke spuštale na neprijateljske zvao se:

1	
---	--

- A. balista
- B. korvus
- C. onager
- D. katapult

6. Pročitajte ulomak izvornog teksta i odgovorite na pitanje:

Neću ni spominjati Olint, Metonu i Apoloniju i trideset i dva grada u Trakiji što ih je sve divljački razvalio, te čovjek koji onamo dođe ne može lako ni reći je li se u njima igda stanovalo; ne govorim ni o tome kako je toliki narod u Fokidi uništen. Nego, kako je s Tesalcima? Nije li njihove državne ustave i gradove uništio četverovlade namjestio da mu robuju ne samo po gradovima već i po kotarima? A zar u gradovima na Eubeji ne vladaju već tirani? I to na otoku blizu Tebe i Atene!

O kojem se osvajaču govori u navedenom tekstu?

- A. Aleksandru Makedonskom
- B. Filipu Makedonskom
- C. Dariju I.
- D. Kserksu

1	
---	--

7. Koju božicu prikazuje helenistička skulptura koja se nalazila na otoku označenom strjelicom?

1	
---	--

- A. Atenu
- B. Heru
- C. Niku
- D. Afroditu

8. Kralj Marobod protiv kojega su Rimljani ratovali u I. st. vladao je germanskim narodom:

- A. Markomana
- B. Kvada
- C. Cimbri
- D. Teutonaca

1	
---	--

9. Najviše sudsko tijelo u Ateni u V. st. pr. Kr. zvalo se:

- A. eklezija
- B. areopag
- C. apela
- D. helijeja

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri od ponuđenih pojmova nemaju svoj odgovarajući par i nigdje se ne povezuju.

10. Pridružite rimskima imena modernih naselja:

1. _____ Aenona	a) Trsat
2. _____ Tergeste	b) Rab
3. _____ Scardona	c) Nin
	d) Trst
	e) Skradin
	f) Skadar

3	
---	--

11. Pridružite rimskim suprugama njihove muževe:

1. _____ Mesalina	a) Cezar
2. _____ Kalpurnija	b) Pompej
3. _____ Skribonija	c) Neron
	d) August
	e) Marko Antonije
	f) Klaudije

3	
---	--

III. U sljedećim zadatcima dopunite rečenice tako da na praznu crtu upišete odgovarajuću riječ ili broj.

12. Rimljani su zbog sklapanja saveza s Makedoncima u prvoj polovici II. st. pr. Kr. objavili rat ilirskom kralju _____.

1	
---	--

13. U rimskim se povijesnim izvorima za donji tok najveće srednjeeuropske rijeke koristio naziv Ister (grč. Istros), a za gornji tok naziv _____.

1	
---	--

14. Na slici je prikazan dio iz uredbe za određivanje maksimalnih cijena roba i usluga koju je donio rimski car _____.

1	
---	--

POLJODJELAC, NA DAN	DENARA 25
Zidar, s prehranom, na dan	denara 50
Mozaičar, zidni, na dan	denara 60
Slikar fresaka, s prehranom, na dan	75
Graditelj riječnih brodova, na dan	50
Pastir, na dan, s prehranom	20
Izrađivač pergamenta po arku	40
Pisar za fino pismo, 100 redaka	25
Notar za molbu	10
Učitelj u osn. školi po dječaku, na mjesec	50
Učitelj aritmetike	75
Učitelj latinske ili grč. književnosti	200
Učitelj govornišva	250
Odvjetnik za pokretanje parnice	250
Odvjetnik za obranu	1000

15. Pročitajte ulomak izvornog teksta i odgovorite na pitanje:

Nakon što smo se ja, Konstantin August, kao i ja, Licinije August, sretno sastali u Mediolanu i razmotrili sve poslove koji se tiču javne dobrobiti i sigurnosti, među ostalim smo stvarima, koje će biti na korist većini ljudi, zaključili da prije svega moramo dati odredbe pomoću kojih se održava štovanje božanstava, da bismo kršćanima kao i svima ostalima omogućili slobodu vjere...

1	
---	--

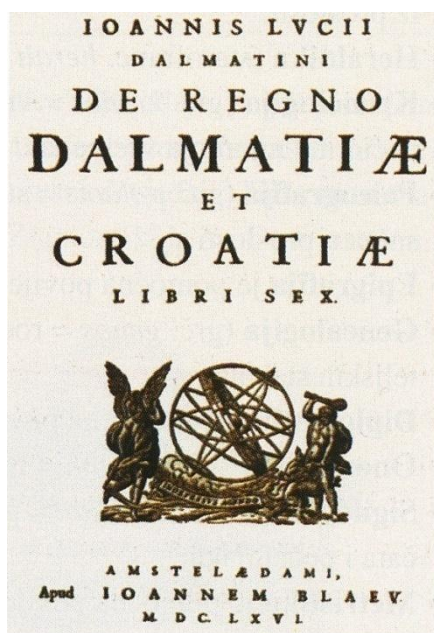
Kako se zove uredba o kojoj se govori u tekstu?

_____.

16. Grčka naseobina na mjestu rodnog grada autora ovog djela zvala se

_____.

1	
---	--

17. Pročitajte ulomak izvornog teksta i odgovorite na pitanje:

Qualis artifex pereo (Kakav umjetnik umire sa mnom!)

1	
---	--

Osoba koja je ovo izjavila izvršila je samoubojstvo _____ godine.

18. Monumentalna trijumfalna vrata posvećena božici _____ jedna su od najpoznatijih građevina u Babilonu.

1	
---	--

19. Sveti Jeronim iz Stridona u Dalmaciji jedan je od najznačajnijih kršćanskih mislilaca i autor _____, latinskog prijevoda Biblije.

1	
---	--

20. Najstarije hetitsko pismo (hijeroglif) korišteno za monumentalne kraljevske natpise odgonetnuo je češki znanstvenik

_____.

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 4. najmlađi (zadatci 21. – 23.) i zaokružite slovo ispred samo jednog točnog kronološkog slijeda (zadatci 24. i 25.)

21. Kronološki poredajte vladare prema razdoblju vladavine.

A. _____ Atal III.

B. _____ Ašoka

C. _____ Perzej

D. _____ Kambiz II.

2	
---	--

22. Kronološki poredajte događaje iz batonskog ustanka.

A. _____ bitka kod Volkajskih močvara

B. _____ predaja breučkog Batona

C. _____ Tiberije osvaja Andetrij

D. _____ dezidijatski Baton opsjeda Salonu

2	
---	--

23. Kronološki poredajte rimske vojskovođe prema godini smrti.

A. _____ Marko Vipsanije Agripa

B. _____ Gaj Terencije Varon

C. _____ Marko Licinije Kras

D. _____ Kvintilije Var

2	
---	--

24. Koji je točan kronološki slijed događaja iz židovske povijesti?

1	
---	--

- a) doba sudaca – bitka kod Gilboe – Babilonsko ropstvo – Asirci osvajaju Izrael
- b) bitka kod Gilboe – doba sudaca – Babilonsko ropstvo – Asirci osvajaju Izrael
- c) doba sudaca – bitka kod Gilboe – Asirci osvajaju Izrael – Babilonsko ropstvo
- d) bitka kod Gilboe – razdoblje sudaca – Asirci osvajaju Izrael – Babilonsko ropstvo

25. Koji je točan kronološki slijed gradnje znamenitih rimskih građevina?

1	
---	--

- a) Koloseum – Marcelovo kazalište – Karakaline terme – Aurelijanove zidine
- b) Koloseum – Karakaline terme – Marcelovo kazalište – Aurelijanove zidine
- c) Marcelovo kazalište – Koloseum – Aurelijanove zidine – Karakaline terme
- d) Marcelovo kazalište -- Koloseum – Karakaline terme – Aurelijanove zidine

V. U sljedećim zadatcima proučite povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

26. *Bio je već prvi sat dana, a danje svjetlo još nepostojano i kao mlitavo. Dok su se kuće koje su ležale unaokolo već zatresle, iako bijasmo na otvorenom mjestu, uskom doduše, silan je i siguran bio strah od rušenja. Tada smo nakanili uteći iz grada: slijedila nas je preneražena svjetina;...Mnogo ondje čudesnoga, mnoge grozote pretrpjesmo.*

A. O kojem se događaju govori u ovome tekstu?

1	
---	--

B. Koje se godine to dogodilo?

1	
---	--

C. Koji je car tada vladao Rimskim Carstvom?

1	
---	--

27. *Potkupljiva li grada koji će ubrzo propasti, ako mu se nađe kupac.*

A. O kojem se gradu govori u ovome tekstu?

1	
---	--

1	
---	--

B. Kako se zvao vladar koji ga je tako okarakterizirao?

C. Kako se zvao vojskovođa koji je toga vladara u konačnici porazio?

1	
---	--

28. *Nakon što, po ubojstvu Bruta i Kasija, nije bilo više nikakve državne vojske, Pompej bio uništen na Siciliji, a Lepid odstranjen, te poslije Antonijeve smrti ni julijevskoj stranci nije preostao drugi vođa doli Cezar (August), ovaj se, odloživši ime trijumvira, gradeći se konzulom, a za zaštitu puka zadovoljan tribunskim pravom...*

A. Koje se godine dogodilo ubojstvo Bruta i Kasija?

1	
---	--

B. Kako se zvao Pompej koji je *bio uništen na Siciliji*?

1	
---	--

C. Kako se na latinskom zvala služba koja je Lepidu jedina preostala nakon što je *odstranjen iz političkog života*?

1	
---	--

VI. U sljedećim zadatcima pažljivo promotrite karte i odgovorite na postavljena pitanja.

3	
---	--

29. A. Kako se zove otok označen strelicom broj 1 na kojemu se dogodila vulkanska erupcija koja je dovela do propasti minojske civilizacije?

B. Koje se godine na lokalitetu označenom strelicom broj 2 dogodila bitka u kojoj je poražen sirijski kralj Antioh III.?

C. Tko je autor jednog od sedam svjetskih čuda smještenog na lokalitetu označenom strelicom broj 3?

30. A. Koji je punski rat završio nakon bitke na lokalitetu označenom strjelicom broj 1?

3	
---	--

B. Kako se zvala provincija priključena rimskoj državi u I. st. označena okomitim crtama?

C. Car Konstantin podijelio je cijelo Carstvo na četiri prefektore pretorija. Kojoj od njih je pripalo područje označeno vodoravnim crtama?

31. A. Kako se zvala delmatska gradina koju je Oktavijan osvojio 34. g. pr. Kr.
(označeno strjelicom broj 1)?

3	
---	--

B. Kako se zvao trački knez koji je porazio Batone 6. g. u bitci na lokalitetu
označenom strjelicom broj 2?

C. Kako se na latinskom zvao otok ispred kojega je Pompejeva flota porazila
Cezarovu (označeno strjelicom broj 3)?

